

Већу Интердисциплинарних докторских студија
Универзитета уметности у Београду
Косанчићев венац 29
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

”И неуспех је могућност - симбиоза електроакустичке музике и плесног перформанса у наративном вишемедијском делу”

Горана Ерића

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности у Београду, на седници одржаној 11. септембра 2019. године, донело је одлуку о именовану Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта **”И неуспех је могућност - симбиоза електроакустичке музике и плесног перформанса у наративном вишемедијском делу”** кандидата Горана Ерића, студента докторског студијског програма Вишемедијска уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду.

На основу увида у реализован уметнички део пројекта и поднети писани материјал, комисија у саставу:

мр Срђан Хофман, професор емеритус Универзитета уметности у Београду,
др ум. Иван Правдић, ред. проф. Академије уметности у Новом Саду,
др Миљана Зековић, ванр. проф. Факултета техничких наука, Универзитет у Новом Саду,
др Никола Дедић, ванр. проф. Факултета музичке уметности
и др ум. Светлана Савић, ванр. проф. Факултета музичке уметности, ментор

закључила је да кандидат може да приступи одбрани докторског уметничког пројекта.

Биографија кандидата

Горан Ерић, трубач, родом је из Сомбора где је завршио Музичку школу „Петар Коњовић” у класи професора Данијела Зорка. Средње музичко образовање је стекао у Музичкој школи „Исидор Бајић” у Новом Саду, код професора Дубравка Марковића, у чијој класи је упоредо похађао наставу трубе, тромбона, хорне и тубе. Студије трубе је завршио на Академији уметности у Новом Саду, у

класи професора Ковача Калмана (Kálmán Kovács) и Младена Ђорђевића, а диплому мастера је стекао у Линцу (Аустрија) у класи професора Саше Драговића и Бернарда Бера (Bernhard Bär). Током студија упознаје се с елементима интердисциплинарног уметничког стваралаштва и продубљује идеје о стварању вишемедијских дела у будућности. У трију са плесним уметницима креира прва аудиовизуелна дела, полифоно преплићући звук са игром.

Горан Ерић је био стипендиста Немачке службе за академску размену ДААД, Фонда за младе таленте „Доситеја”, троструки добитник покрајинске Награде за постигнуте врхунске резултате у области музике Извршног већа Војводине, као и носилац највиших награда на такмичењима републичког и савезног нивоа. Лауреат је 10. међународних новосадских сусрета лимених дувача и финалиста Међународног такмичења трубача у Улму (Немачка).

Након студија, Горан Ерић учвршћује своје афинитете према интердисциплинарном уметничком изразу учешћем у позоришним остварењима, тумачећи драмске улоге свирањем трубе, као и у остварењима ликовних уметника, свирајући боје слика као ноте својеврсне музичке партитуре. Радио је као соло трубач Оркестра Опере Српског народног позоришта, Војвођанског симфонијског оркестра, Бањалучке филхармоније и Симфонијског оркестра „Орфелин”.

Доцент је за област Камерне музике на Академији уметности у Новом Саду и оснивач удружења „Дез омладина Војводине” и „Шахт-махт” ансамбла. Докторске уметничке студије на студијском програму Вишемедијска уметност уписао је школске 2016/17. године.

Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат **”И неуспех је могућност - симбиоза електроакустичке музике и плесног перформанса у наративном вишемедијском делу”** бави се идејом неуспеха као једног од могућих исхода у реализацији стваралачког чина. Сагледава неуспех као логичан део сваког људског деловања - могућност, чији доживљај у теорији и пракси углавном садржи негативне конотације. Идејна срж пројекта јесте став да је неуспех/грешка/промашај, природан резултат и да исто тако може да се претвори у инспирацију и путоказ за сваки појединачни корак у креацији дела.

Замишљени и планирани ефекат овог пројекта јесте помирење трансценденталне вредности појмова ”успех” и ”неуспех”. Кроз карактер дела и аудио-визуелни уметнички доживљај изједначавају се искуствена својства ових појмова и исказује став да је свакодневни људски рад једнако вредан у филозофском и психолошком смислу. Интеракцијом детерминисаности и спонтаности које истовремено делују у уметничком делу, као и очекиваног скупа покушаја и промашаја у његовом стварању, освешћује се и релаксира креативни процес и афирмише мање позната димензија стваралачке свести.

Уметничко-истраживачки допринос пројекта може се вредновати и кроз појединачне интердисциплинарне елементе, који доприносе иновацији практичног приступа уметничком стваралаштву и извођаштву у пољу електроакустичке музике и савременог плеса.

Практични део пројекта

Интердисциплинарни докторски уметнички пројекат **”И неуспех је могућност - симбиоза електроакустичке музике и плесног перформанса у наративном вишемедијском делу”** премијерно је изведен 29. августа 2019. године, у простору Музеја савремене уметности у Новом Саду. Ово четрдесетоминутно дело за трубу, удараљке, живу електронику и плесачицу, бави се истраживањем симбиозе електроакустичке музике и плеса, као и односа детерминисаности и импровизације у музичко-плесном наративу.

Пут до коначне верзије пројекта **”И неуспех је могућност”** подразумевао је много проба: тестирања идеја и могућности, одбацивања вишка садржаја и дорађивања препознатих мањкавости. Сам по себи, процес настанка овог дела био је узбудљив, тежак и најкреативнији сегмент уметничког ангажовања свих учесника. Свакако, и сва извођења овог вишемедијског дела носе ризик и неизвесност, првенствено у односу на простор у коме се извођење одвија, **”setup”** на коме се изводи, али и расположење и концентрацију самих извођача. Предефинисани материјали, забележени у виду скица на папиру, испробани и меморисани, подложни су изменама и експериментима у моменту живог извођења. Најситнија промена у утврђеном тајм-лајну, евентуална **”грешка”** једног од извођача, изазива ланчану адаптацију материјала које доносе остали извођачи у перформансу.

”И неуспех је могућност” обухвата шест формалних целина, од којих прву одликује медитативна атмосфера са сменом дугих акорада у електроници, уз спорадичне ударце чинела и са спорим покретима плесачице, налик на разбуђивање. Музички слој се даље развија, усложњава и иницира брже покрете тела којима оживљава простор. Из укупне масе звучног и кинетичког садржаја издваја се идеја о могућности грешке и у електроници се обликује фраза: *It Is Possible That We Are Wrong*.

Плесни покрет и музички елементи надаље постају репетитивни и расту ка снажнијем и бучнијем делу перформанса. Затим, кроз опадање тензије, плесни ток се премешта на под, где се умирује, да би се у једном тренутку, управљањем лица плесачице према поду, препустио равнодушности. Као закључак овог одсека, у електроници се јавља узорак говора *I Wanted To Matter*. У наредној целини не постоји спољашњи покрет – плесачица се повлачи из видокруга публике. Контемплативни звучни садржај ове целине евоцира мир препуштања законима космоса, по којима у истој равни стоје успех и неуспех, плус и минус, светло и тама.

У новом одсеку јавља се мотив дисања. Неодлучно и постепено, ритам дисања кроз трубу постаје гласнији и непредвидљив, те заједно са акцентима у удараљкама, доводи до још једног звучног климакса. У даљем току композиције доминирају проширене технике свирања на ударачким инструментима, а плесни ток се наставља. Неколико пута се у електроници јавља узорак *It Is Possible Not to Believe*, иза кога престаје музика и одвија се плесни **”соло”**, праћен искључиво звуком дисања играчице. У последњој целини дела, после истрзаног и анксиозног звучног платоа и наизглед насумичних плесних покрета, јавља се својеврсна реминисценција на почетне материјале и стања.

Писани део пројекта

У писаном делу пројекта **”И неуспех је могућност - симбиоза електроакустичке музике и плесног перформанса у наративном вишемедијском делу”** кандидат Горан Ерић објашњава полазишта и теоријско-методолошки оквир свог рада, даје осврт на релевантно вишемедијско стваралаштво, представља техничке аспекте пројекта и анализира остварено вишемедијско дело. После увода, налази се поглавље са прегледом метода и вежби за постизање доброг физичког и психичког стања уметника, као предуслова за успех његовог креативног деловања. Описани су Фелденкраис метод, прогресивна мишићна релаксација, јога, терапија покретом и плесом и **”performance wellness”**.

У следећем поглављу сазнајемо у чијем стваралаштву је Ерић налазио инспирацију за концепте, материјале и поступке примењене у пројекту **”И неуспех је могућност”**. Полазећи од Вагнеровог **”тоталног дела”**, преко синестетских перцепција Скрјабина, Дишановог **”readymade”**-а, Штокхаузенових експеримената, до извођача Фрица Хаузера (перкусионисте) и Франца Хауцингера (трубача), Ерић образлаже који су елементи стваралаштва ових уметника били значајни за његово истраживање медија и одабраног наратива.

Поглавље **”Теоријски оквир рада”** објашњава на који начин употреба технологије у музици доводи до прекрајања граница између композитора и извођача, **”високих”** и **”ниских”** музичких жанрова, компоноване, импровизоване и интуитивне музике. У овом поглављу се налази и осврт на историју игре, чиме се поставља референтни оквир за разматрање плесног елемента пројекта **”И неуспех је могућност”**. Даље, у поглављу **”Хардвер и софтвер”** Ерић представља електронске алате које је користио у раду на звуку: програм **”Ableton Live”**, аудио интерфејсе, MIDI контролере, микрофоне и пратећу опрему. Затим следи **”Анализа пројекта”** са скенираном **”партитуром”** – упутством о акцијама сваког извођача током шест формалних целина перформанса, закључак, биографије чланова ансамбла и списак литературе.

Оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат **”И неуспех је могућност - симбиоза електроакустичке музике и плесног перформанса у наративном вишемедијском делу”** успешно је практично реализован, теоријски и методолошки образложен, чиме представља значајно и иновативно остварење у области вишемедијског стваралаштва. Музички елемент пројекта обухвата вишедимензионално истраживање акустичког и електронског звучног инструментаријума, као и њихову оригиналну употребу у стварању квалитетног електроакустичког дела. Звучни слој, неодвојив од плесног, обилује занимљивим решењима и поступцима у напредним музичким софтверима и поседује висок квалитет уметничке електроакустичке композиције.

Импровизација, као део наратива и поетичког приступа, добро је припремљена и делотворна у сваком сегменту реализације пројекта **”И неуспех је могућност”**. Савремена плесна кореографија у потпуности подржава тему и

наратив пројекта, визуелно је узбудљива, естетски лепа и заокружена. Садејством ових слојева, употпуњених компоновањем архитектонике визуелног и звучног простора, постиже се планирана симбиоза свих елемената у интерактивном уметничком стваралачком чину.

Писани део пројекта садржи обиман приказ теоријско-поетичког оквира истраживања и референтних области: физике, филозофије, психологије, историје уметности, историје музике, композиције, извођаштва и савременог плеса. Идеја пројекта - еманципација ризика и могућности "неуспеха" у уметничком деловању - имплицитно прожима и писани рад, у коме подаци осцилирају од биографских и научних чињеница до оглашавања добробити јоге и "wellness"-а. Волшебни скуп ових информација потврђује потребу за континуитетом уметничког напора, страсти и трагања, са свешћу да су блокаде и скретања с пута неопходан део стварања и развоја.

Критички осврт референата

Горан Ерић је својим докторским уметничким пројектом како практично, тако и теоријски, успешно остварио високе критеријуме целовитог вишемедијског уметничког дела. Методе уметничког истраживања у стварању овог пројекта обухватају аналитичке, експерименталне, еволутивне и интуитивне процесе. Користећи изузетно занимљиву поставку перкусивних инструмената, састављену од ретких, егзотичних и "нађених" удараљки, а посебно оригиналном поставком микрофона на овим инструментима и електронским интервенцијама на њиховом звуку, Ерић је постигао необичан, сложени амалгам акустичке и електронске деонице. Неочекиваним (не)свирањем дувачког инструмента, заобишао је његову тонску висину и боју и, дајући опет предност шуму, приближио трубу перкусионистичком сету. У електроници су, напротив, присутни "убичајени" музички елементи, као што су хармонија и ритам (мелодија је више у удараљкама), чиме се постиже балансирана симбиоза кроз "живи" колаборативни процес у коме су сви извођачи подједнако заступљени и важни.

Закључак комисије

Кандидат је у свом докторском уметничком пројекту **"И неуспех је могућност - симбиоза електроакустичке музике и плесног перформанса у наративном вишемедијском делу"** остварио плодотворно истраживање, иновативан приступ одабраним медијима и особиту, уметнички вредну креацију. Кроз овај пројекат, један недовољно актуелизован аспект живота и поетике сваког уметника задобио је своје објашњење, оправдање и смисао.

Горан Ерић је своја знања, искуство, креативност и способности суверено искористио у реализацији свог докторског уметничког пројекта, сјединивши личне области интересовања – музичко извођаштво, компоновање, електроакустички медиј и савремени плес. Јасно је дефинисао концепт, теоријски оквир и методолошке поставке пројекта, успешно га реализовао, образложио и

документовао у писаном раду. Убедљиво је представио своја креативна полазишта, идеје, поетику, средства, методе и резултат истраживања.

Имајући све наведено у виду, комисија предлаже Већу интердисциплинарних студија Универзитета уметности да кандидату Горану Ерићу одобри одбрану докторског уметничког пројекта **”И неуспех је могућност - симбиоза електроакустичке музике и плесног перформанса у наративном вишемедијском делу”**.

У Београду, 1. 11. 2019. године

Комисија:

мр Срђан Хофман, професор емеритус Универзитета уметности у Београду

др ум. Иван Правдић, ред. проф. Академије уметности у Новом Саду

др Миљана Зековић, ванр. проф. Факултета техничких наука, Универзитет у Новом Саду

др Никола Дедић, ванр. проф. Факултета музичке уметности

др ум. Светлана Савић, ванредни професор Факултета музичке уметности Универзитета уметности у Београду, ментор